

ОСОБЛИВОСТІ ВПРОВАДЖЕННЯ ПРИКЛАДНИХ МЕТОДИК В СОЦІАЛЬНУ СФЕРУ

Опалюк О. М. Особливості впровадження прикладних методик в соціальну сферу. У статті обґрунтовано методологічні основи впровадження прикладних методик в соціальну сферу. Адже, заняття образотворчим та декоративно прикладним мистецтвом слугувало людям засобом звільнення від напруги і стресів, допомагало у вирішенні величезного спектру проблем, створювало душевний комфорт, наповнювало життєвою енергією, відновлювало життєві сили, виступало засобом психологічного і духовного відродження.

З упевненістю можна сказати, що кожна дитина народжується з природними творчими задатками, але творчими людьми виростають лише ті, умови виховання яких дозволили розвинути ці здібності вчасно. Багато залежить від того, хто опиниться поруч із дітьми, коли вони робитимуть перші кроки у складний та багатогранний світ мистецтва. Не слід очікувати від дітей миттєвих успіхів і геніальних творів, адже не це є головною метою малювання.

Усі діти по-своєму талановиті, кожна дитина особистість тому має свій творчий потенціал, який позитивно впливає на формування особи в цілому та її естетичні уподобання, зокрема. Кожна дитина – індивідуальність, і для кожної необхідно знайти підхід. В першу чергу слід її зацікавити, бо кожна робота, тим паче малювання повинно проходити із задоволенням і приносити насолоду.

Отже, при традиційному і нетрадиційному малюванні дитина може сміливо виражати свої почуття та емоції, малювати без заборон і правил, що ще більше її заохочуватиме. Малюючи фарбами, можна сміливо змішувати кольори, використовувати руки, пальчики, інші підручні предмети, які допоможуть у створенні творчих робіт. Важливо не обмежуватись лише запрограмованими видами образотворчої діяльності, а творчо підходити до цього процесу. При нетрадиційному малюванні дитина розвиває творчі здібності і талант.

Ключові слова: образотворче мистецтво, нетрадиційні техніки, прикладні методики, соціальна робота, креативність, творче мислення, творчі здібності, зображувальна діяльність, образотворча діяльність, естетичний вплив, творча активність дітей, творчість.

Опалюк О. Н. Особенности внедрения прикладных методик в социальную сферу. В статье обоснованы методологические основы внедрения прикладных методик в социальную сферу. Ведь, занятия

изобразительным и декоративно прикладным искусством служил людям средством освобождения от напряжения и стрессов, помогало в решении огромного спектра проблем, создавало душевный комфорт, наполняло жизненной энергией, восстанавливающим жизненные силы, выступало средством психологического и духовного возрождения.

С уверенностью можно сказать, что каждый ребенок рождается с природными творческими задатками, но творческими людьми вырастают только те, условия воспитания которых позволили развить эти способности вовремя. Многое зависит от того, кто окажется рядом с детьми, когда они будут делать первые шаги в сложный и многогранный мир искусства. Не следует ожидать от детей мгновенных успехов и гениальных произведений, ведь не это является главной целью рисования.

Все дети по-своему талантливы, каждый ребенок личность поэтому имеет свой творческий потенциал, который положительно влияет на формирование личности в целом и ее эстетические предпочтения, в частности. Каждый ребенок – индивидуальность, и для каждого необходимо найти подход. В первую очередь следует ее заинтересовать, потому что каждая работа, тем более рисование должно проходить с удовольствием и приносить наслаждение.

Итак, при традиционном и нетрадиционном рисовании ребенок может смело выражать свои чувства и эмоции, рисовать без запретов и правил, что еще больше ее поощряет. Рисую красками, можно смело смешивать цвета, использовать руки, пальчики, другие подручные предметы, которые помогут в создании творческих работ. Важно не ограничиваться лишь запрограммированными видами изобразительной деятельности, а творчески подходить к этому процессу. При нетрадиционном рисовании ребенок развивает творческие способности и талант.

Ключевые слова: изобразительное искусство, нетрадиционные техники, прикладные методики, социальная работа, креативность, творческое мышление, творческие способности, изобразительная деятельность, изобразительная деятельность, эстетическое воздействие, творческая активность детей, творчество.

Постановка проблеми. Образотворче та декоративно – прикладне мистецтво як специфічна художня форма відображення світу, не є засобом гармонізації душевного стану людини, а засобом пізнання внутрішнього світу дитини. На думку провідних психологів, опанування вчителем деяких посильних психотерапевтичних прийомів та форм роботи дозволить цілеспрямовано, свідомо та систематично піклуватися про психічний стан учнів.

Мета дослідження – теоретично обґрунтувати методологічні основи впровадження прикладних методик та традиційних і нетрадиційних технік образотворчого мистецтва в соціальну сферу.

Аналіз останніх наукових досліджень та публікацій свідчить, що

образотворча діяльність відіграє велике значення для всебічного розвитку особистості. У процесі роботи з нетрадиційними техніками образотворчого мистецтва в дітей формуються спостережливість, естетичне сприйняття, художній смак, творчі здібності. Під час зображувальної діяльності дитина має можливість доступними засобами виразити свій емоційний стан, своє ставлення до навколишнього світу, вчиться самостійно створювати прекрасне, помічати його в повсякденному житті, у творах мистецтва саме нетрадиційними техніками образотворчого мистецтва. Над цією темою працювали: Використання нетрадиційних технік малювання як засіб розвитку творчості в дітей дошкільного віку. Дайджест 2. Упорядник Н.В. Погрібняк, А.Ф. Михайліченко 2010 – 100 с. Казакова Р.Г., Сайганова Т.И., Сєдова О.М. та інших. Малювання з дітьми дошкільного віку: нетрадиційні техніки, планування, конспекти занять. – М.: Сфера, 2005. Федорова О.П., вихователь ДНЗ №67 Харківської міської ради, «Розвиток творчих здібностей дітей дошкільного віку у зображувальній діяльності засобами нетрадиційного малювання», 2012, 77ст. Під час виконання творчих робіт в нетрадиційних техніках в дитини відбувається тренування рухів пальців рук. Відомо, що розвиток зон мозку, які відповідають за мовлення, відбувається під впливом імпульсів, що йдуть від пальців. Якщо розвиток рухів пальців відстає, то затримується і розвиток мовлення, хоча загальна фізична активність дитини при цьому може бути нормальною. Стимулювання мовленнєвого розвитку дітей шляхом тренування пальців рук є одночасно й підготовкою руки до письма. Таким чином, стає зрозумілою важливість засвоєння дітьми вмій і навичок із зображувальної діяльності саме в цьому найкраще допоможуть нетрадиційні техніки образотворчого мистецтва які доцільно буде впроваджувати в прикладні методики соціальної роботи. Мета введення нетрадиційних технік на заняттях в прикладні методики соціальної роботи – створювати стійку мотивацію, прагнення висловити своє ставлення, настрій образ та проводити арт-терапію.

Виклад основного матеріалу. Організація спонтанної художньо – творчої діяльності допоможе соціальному педагогу відчинити двері у внутрішній світ дитини, відчуті її своєрідність та неповторність, визначити її психічний та емоційний стан, сприятливість соціального оточення, ресурсний потенціал, приховані комплекси, страхи чи проблеми. Образи, що виникають в уяві і фіксуються на папері, здатні допомогти дітям виявити та передати досить безпечним способом всі ті пригнічені почуття, думки, прагнення та бажання, що приховуються ними десь глибоко в душі.

В процесі вивчення прикладних методик теоретично обґрунтовуються та використовуються традиційні та нетрадиційні техніки під час занять з дітьми різного віку для художньо естетичного розвитку та розвитку емоційної чутливості, формується стійкий інтересу до образотворчої діяльності, розвитку практичної умілості та вправності, формування загальнокультурної компетентності. Нетрадиційна

образотворча діяльність відіграє важливу роль у загальному психічному розвитку дитини. Адже цінним є не кінцевий продукт – малюнок, виріб, а розвиток особистості в собі, у своїх здібностях, само ідентифікації у творчій роботі, цілеспрямованість діяльності. Застосування традиційних та нетрадиційних технік допоможе: налагодити ефективну комунікативну взаємодію з дітьми під час спільної художньо-творчої діяльності; більш глибоко пізнати внутрішній світ кожної дитини, відчути її неповторність, особистісну своєрідність, визначити потреби та інтереси; діагностувати емоційний та психічний стан дитини; сприяти успішній соціалізації особистості.

Необхідні матеріали для організації та проведення заняття: олівці, фломастери, крейда, пастель, сангіна, художнє вугілля, фарби, гуаш; пензлі різних розмірів, палітра, баночки з водою, губка (для зафарбовування великих площин); папір різного формату, різних кольорів та відтінків, щільності та текстури, картон, фольга, клей, ножиці, нитки, мотузки; серветки, ганчірки та скатертини тощо. На сьогодні відкрито Креативну міжнародну дитячу школу де викладається Інтегрований курс образотворчого мистецтва, історії, географії "Я - митець". Курс "Я - митець" - це захопливий спосіб пізнання історії світового мистецтва в теорії і на практиці. Кожне заняття складається з двох блоків. Під час першого, діти у доступній формі дізнаються від викладача-художника про дивовижний світ мистецтва, про його особливості у різних країнах та в різні епохи. Ілюстрації світових шедеврів на екрані і захоплюючі розповіді викладача, занурюють у неповторну казкову атмосферу. А в другому блоці творчої майстерні діти самі перевтілюються у художників! Пробують різні стилі, фантазують, створюють власні справжні шедеври, в чому професійний художник буде їм вірним помічником. Курс має на меті сприяти розвитку особливого художньо-естетичного сприйняття світу та виховати у дітей розуміння того, що немає правильних та не правильних відповідей, певного алгоритму при сприйнятті твору мистецтва. Показати, що важливим є індивідуальні враження, вміння мислити, аналізувати, висувати припущення та головне – відчувати красу форми, кольору, композиції. Важливим продовженням розвитку зацікавленості мистецтвом є творча діяльність учня. Її метою є не просто ознайомити з різними матеріалами і техніками, а спонукати до творчості, до формування позитивної Я-концепції, коли дитина вірить у свої сили та власну індивідуальність [8].

Під час вивчення прикладних методик образотворчої діяльності в різних техніках і з різними матеріалами, просторового мислення, аналітичного та емоційного сприйняття творів мистецтва, вільно висловлювати свою думку та обґрунтовувати її, оперуючи набутими знаннями; пошуку нестандартних рішень, дослідження, проектування, презентації, командної роботи. Прикладні методики спонукають до висловлення власних емоцій, вражень, думок під час діалогів, дискусій, ігрові завдання, рольові ігри, дослідницька та проектна діяльність, командні та індивідуальні творчі художні завдання. Крім того у

традиційних та нетрадиційних техніках можна використовувати будь – які оформлюючі та оздоблюючі матеріали наприклад: старі журнали та репродукції, рекламні проспекти, подарунковий обгортковий папір, фольгу, сірники, фотографії, пластилін, пісок, крупу, солоне тісто, різноманітні природні матеріали для створення об'ємних композицій.

Враховуючи, що одним із завдань соціального педагога на заняттях є досягнення певного терапевтичного ефекту, тоді соціальному педагогу варто відмовитися від багатьох традиційних прийомів роботи, що використовується на заняттях, наприклад: недопустимі команди, накази, вимоги та примуси; дитина сама може вибрати для себе ті види та зміст роботи, зображувальні матеріали та власний темп, які їй підходять; дитина може відмовитися від виконання деяких завдань, вербалізації своїх почуттів та переживань, колективного обговорення тощо (способи включення дітей у роботу багато в чому залежать від педагогічного такту та майстерності вихователя); дитина може лише спостерігати за роботою товариша або займатися чим-небудь за бажанням, якщо це не суперечить соціальним та груповим нормам; заборонена оцінка суджень, критика та покарання. Використання нетрадиційних технік на уроках з образотворчого мистецтва допомагає дітям у подоланні негативних емоцій. Тобто мимоволі здійснюється психологічна корекція, яка допомагає знімати негативні емоційні переживання дітей за допомогою арт-терапії.

Терапія засобами мистецтва — арт-терапія — це синтез декількох галузей наукового знання (мистецтва, медицини і психології). У лікувальній і психокорекційній практиці вона — сукупність методик, видів мистецтва у своєрідній символічній формі, що дозволяють за допомогою стимулювання художньо-творчих (креативних) проявів людини здійснити корекцію порушень психосоматичних, психоемоційних процесів (І.Ю. Левченко).

Крім психоаналітичного підходу існує ще безліч інших, наприклад, феноменологічний (Е. Гуссерль, М. Хайдеггер, М. Гейгер, М. Бетенські й ін.). Засновником феноменології був Едмунд Гуссерль.

«Чиста свідомість» — предмет дослідження феноменології. Головною його характеристикою є інтенціальність — спрямованість потоку свідомості на предмет. Згідно з феноменологізмом «арт-терапія конструює внутрішній світ переживань, пропонуючи спочатку малювати картини або ліпити з глини, а потім проектувати це на повсякденне життя».

Феноменологічний підхід, на відміну від психоаналітичного, припускає навчання різним художнім технікам. На наш погляд, він є найбільш прийнятним у роботі з дітьми, тому що забезпечує формування емоційної сфери в цілому.

Безперечним є факт поєднання використання арт-педагогіки (художньої педагогіки) і арт-терапії (І.Ю. Левченко). Художня творчість зв'язана із поєднанням дії трьох факторів: експресії, комунікації і символізації (А.І. Копитін). Запропоновані види діяльності доступні в тому або іншому варіанті дітям, підліткам і дорослим, у тому числі

особам з обмеженими можливостями здоров'я, і спрямовані на:

- навчання роботі з матеріалами;
- тренування когнітивних навичок;
- вираження широкого спектра переживань;
- коригування взаємин з оточуючими;
- рефлексію індивідуальних потреб;
- розвиток комунікативних навичок.

Завдання і вправи в системі занять сприяють розвитку образного мислення і творчої уяви; формуванню зони життєвого комфорту; навчають діагностиці і корекції емоційного стану засобами мистецтва і рефлексії індивідуальних потреб, а також культурі взаємин із близькими людьми і з навколишнім світом.

А.І. Копитін вважає, що поєднання різних форм терапії творчістю дозволяє:

- найбільшою мірою мобілізувати творчий потенціал людини і знайти способи, що найбільшою мірою відповідають її емоційному стану, потребам у самовираженні і можливостям;
- надати людині можливість виражати свої переживання через створення нею художніх образів;
- активізувати і зробити більш різнобічним емоційне спілкування людини;
- створити умови для міжособистісної комунікації, зміцнення особистісних границь і розвитку механізмів активної емоційної саморегуляції.

Гуманістичний підхід в психології мав вплив на поширення групових форм арт-терапії. З методу переважно тривалої аналітичної роботи, що спирається на дослідження різних відрізків життя клієнта, зв'язаних зі стадіями психосексуального розвитку, арт-терапія (використовувана в роботі з групами) перетворилася на метод короткочасної роботи, що орієнтується на досвід «тут і зараз» і актуальну феноменологію групових відносин.

Гуманістичний підхід пропонує різні форми роботи з клієнтом, що наближають його до ідеалу актуалізації (самоактуалізації), яким є «повноцінно функціонуюча, цілісна, творча людина». При цьому широко використовуються різні форми терапії творчістю, включаючи арт-, драма-, казко-, музикотерапію, терапію танцем, голосотерапію, терапію літературною творчістю та інші.

Одним із варіантів гуманістичної арт-терапії є арт-терапія, центрована на клієнті, що є арттерапевтичною адаптацією психотерапії за К. Роджерсом. Інший варіант асимілює досягнення гештальт-терапії Ф. Перлза. Він, зокрема, наголошує на постановці ігрового психологічного «експерименту» засобами образотворчої й іншої творчої роботи, дослідженні альтернатив поведінки в моделюючій ситуації, вивченні власних реакцій на нові форми досвіду, актуалізації субособистостей і їхньої наступної інтеграції невербальними засобами.

Поряд із вирішальною роллю психодинамічного і гуманістичного

підходів у теоретичному обґрунтуванні прийомів арттерапевтичної роботи, можна говорити і про певний вплив трансперсональної методології: розширенні діапазону тих станів, що визнаються в якості «нормальних» чи «припустимих». Це зв'язано з використанням інших критеріїв норми і патології, заснованих на розширених картографіях свідомості, що включають не тільки різновиди «повсякденної» свідомості, але і так звані особливі чи змінені стани свідомості, зв'язані з містичними, релігійними чи іншими специфічними переживаннями.

З прийомів практичної роботи, що мають певне трансперсональне навантаження і досить широко використовуваних на даний час, можна назвати:

Різні медитативні образотворчі прийоми. Деякі інтенсивні техніки спрямованої візуалізації, проведеної в стані глибокої релаксації, з наступною образотворчою діяльністю.

Прийоми активного музичного впливу при певній підготовці сприйняття слухачів (наприклад, у формі глибокої релаксації, дихальних вправ тощо). також у сполученні з наступною образотворчою роботою.

Образотворча робота в сполученні з деякими формами тілесно-орієнтованої терапії й інші прийоми.

На думку М. Лібмана (1987), групова арт-терапія:

- дозволяє розвивати цінні соціальні навички;
- зв'язана з наданням взаємної підтримки членами групи і дозволяє вирішувати загальні проблеми;
- дає можливість спостерігати результати своїх дій і їхній вплив на оточуючих;
- дозволяє засвоювати нові ролі і виявляти латентні якості особистості, а також спостерігати, як модифікація рольової поведінки впливає на взаємини з оточуючими;
- підвищує самооцінку і веде до зміцнення особистої ідентичності;
- розвиває навички прийняття рішень;
- припускає особливу «демократичну» атмосферу, зв'язану з рівністю прав і відповідальністю учасників групи, а також менший ступінь їхньої залежності від арттерапевта;
- у багатьох випадках вимагає певних комунікативних навичок і здатності адаптуватися до групових «норм».

Розглянемо особливості арт-терапії як методу психопрофілактики.

Мистецтво саме по собі володіє цілющою дією. (Э. Крамер) [4].

Говорячи про арт-терапію, варто звернути більшу вагу на особливості арт-терапії, як методу психопрофілактики та її переважне порівняно з іншими формами психотерапевтичної роботи.

Арт-терапія — метод зцілення за допомогою творчості, що застосовується у психотерапії, психосоматичних клініках та в соціальній сфері.

Говорячи про арт-терапію, найчастіше мають на увазі терапію художньою творчістю. Хоча в наш час інтенсивно розвиваються й інші напрямки арт-терапії (танцювально-рухова, піскова терапія,

музикотерапія тощо).

Арт-терапія — це засіб вільного самовираження і самопізнання. Художня творчість допомагає зрозуміти й оцінити свої почуття, спогади, образи майбутнього, знайти час для відновлення життєвих сил і спосіб спілкування із собою. Спираючись на трансцендентні властивості символів і власний творчий потенціал, людина здатна досягти самозцілення. Символічні образи являють собою способи вирішення внутрішньопсихічних конфліктів.

Переваги арт-терапії порівняно з іншими формами психотерапевтичної роботи:

1. Майже кожна людина (незалежно від свого віку, культурного досвіду, соціального стану) може брати участь в арт-терапевтичній роботі. Арт-терапія не вимагає особливих здібностей до образотворчої діяльності або художніх навичок. Кожен, будучи дитиною, малював, ліпив і грав. Тому арт-терапія практично немає обмежень у використанні. Немає підстав і для протипоказань до участі певних людей в арт-терапевтичному процесі.

2. Арт-терапія — засіб невербального спілкування. Це робить її особливо цінною для тих, кому складно словесно описати свої переживання, або, навпаки, хто надміру пов'язаний з мовним спілкуванням (що характерно, наприклад, для представників західної культури і слов'янської ментальності зокрема).

Символічна мова є однією з основ образотворчого мистецтва, допомагає людині точніше висловити свої переживання. По-новому поглянути на ситуацію і життєві проблеми та знайти завдяки цьому шлях до їх розв'язання.

3. Образотворча діяльність є потужним засобом зближення людей, своєрідним «мостом» між фахівцем і клієнтом, що необхідно при труднощах у контакті, у спілкуванні з приводу надто складного і делікатного предмета (наприклад: «Сексуальні взаємини у сімейній психотерапії»).

Образ стає інструментом спілкування, і заняття художньою творчістю, таким чином, активізують і збагачують комунікативні можливості людини, сприяють виробленню широкого спектра нових моделей спілкування, орієнтації на міжособистісну взаємодію.

4. Образотворча діяльність дає змогу обійти «цензуру свідомості», тому виникає унікальна можливість для дослідження своїх несвідомих процесів, вираження й актуалізації прихованих ідей і станів, тих соціальних ролей і форм поведінки, що знаходяться у «витісненому вигляді» або мало виявлені в повсякденному житті.

5. Арт-терапія — засіб вільного самовираження і самопізнання. Вона має інсайт-орієнтований характер; припускає атмосферу довіри, високої терпимості, уваги до внутрішнього світу людини. Долучений до мистецтва дає людині можливість відчутти свободу вирішувати, створити. Художня творчість допомагає ідентифікувати й оцінювати свої почуття, спогади, образи майбутнього, знайти час для відновлення життєвих сил і спосіб спілкування із самим собою.

6. Результати образотворчої діяльності є об'єктивними свідченнями настроїв і думок людини, що допомагає використовувати їх для ретроспективної, динамічної оцінки стану, проведення досліджень і зіставлень.

7. Арт-терапевтична робота, надаючи можливість вираження думок, почуттів, емоцій, потреб, станів, як і будь-яка творчість, дає високий позитивний емоційний заряд, формує активну життєву позицію, впевненість у своїх силах, автономність і особисті межі.

8. Арт-терапія заснована на мобілізації творчого потенціалу людини, внутрішніх механізмів саморегуляції і зцілення. Вона відповідає фундаментальній потребі в самоактуалізації — розкритті широкого спектра можливостей і утвердження свого індивідуально-неповторного способу буття-у світі.

9. Методи арт-терапії відповідають очікуванням, установкам, традиціям клієнтів в Україні, для яких характерна орієнтація на емоційно-образне переживання, а не на раціональне вирішення психологічних конфліктів [4].

Арт-терапевт — свідок внутрішніх конфліктів і переживань, що, відбиваючись у творчості, потім пояснюються в розмові. Через прийняття і визнання клієнтом відкинутих рис і проявів відбувається трансформація їхнього негативного характеру, і він знаходить у них джерела для самозцілення [8].

Висновки. Отже, впровадження прикладних методик в соціальну сферу сприяє підвищенню рівня самоповаги та нейтралізації захисних симптомокомплексів (тривожність, недовіра до себе, відчуття меншовартості, ворожості, конфліктності, труднощів у спілкуванні), спричинених внутрішніми конфліктами особистості. Тому завданням соціального педагога є навчати дітей відтворювати навколишній світ, творчо мислити, уявляти, а також позбуватись негативних емоцій та переживань, що виникають у школяра в ході виконання практичних завдань з образотворчого мистецтва.

Список використаних джерел

1. Барнич О. В. Проблема розвитку творчих здібностей молодших школярів у художній спадщині українських педагогів (др. пол. XIX - XX ст.): автореф. дис. ... канд. пед. наук : 13.00.01 / О. В. Барнич ; Чернігів. нац. пед. ун-т ім. Т.Г. Шевченка. — Чернігів, 2011. — 19 с.
2. Василькевич Я. Проблема діагностики творчих здібностей у діяльності психологічної служби ВНЗ / Я. Василькевич // Рідна шк. — 2008. — № 10. — С. 43–45.
3. Грек О. М. Візуальна креативність у структурі візуально-мислинневої діяльності / О. М. Грек // Наука і освіта. — 2007. — N 4-5. — С. 31–35.
4. Григорєва А. А. Розвиток творчих здібностей студентів у позанавчальній діяльності / А. А. Григор'єва // Наук. зап. Терноп. нац. пед. ун-ту. Сер.: Педагогіка. — 2009. — N 2. — С. 211–215.

5. Лобода О. В. Креативність як основа психічного здоров'я особистості / О. В. Лобода // Наука і освіта . — 2010. — N 3. — С. 61–65.
6. Повякель Н. І. Теоретико-методологічні проблеми креативності в структурі професійного мислення психолога-практика / Н. І. Пов'якель // Наука і освіта . — 2010. — Спец. вип.: проект "Когніт. процеси та творчість". — С. 21–25.
7. Серьогіна І. В. Розвиток творчих здібностей студентів ВНЗ при вивченні курсу "Елементи декоративно-прикладного мистецтва" / І. В. Серьогіна // Педагогіка вищ. та серед. шк.: зб. наук. пр . — 2009. — Вип. 26. — С. 318–321.
8. Я – митець. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://creativeschool.com.ua/meet-the-staff/nunc-quis-est-id-nisi.html>. – Назва з екрану.

Spisok vikoristanih dzherel

1. Barnich O. V. Problema rozvitku tvorchih zdibnostej molodshih shkoljariv u hudozhnij spadshhini ukraïns'kih pedagogiv (dr. pol. XIX - XX st.): avtoref. dis. ... kand. ped. nauk : 13.00.01 / O. V. Barnich ; Chernigiv. nac. ped. un-t im. T.G. Shevchenka. — Chernigiv, 2011. — 19 s.
2. Vasil'kevich Ja. Problema diagnostiki tvorchih zdibnostej u dijial'nosti psihologichnoï sluzhbi VNZ / Ja. Vasil'kevich // Ridna shk . — 2008. — № 10. — S. 43–45.
3. Grek O. M. Vizual'na kreativnist' u strukturi vizual'no-mislinnevoï dijial'nosti / O. M. Grek // Nauka i osvita. — 2007. — N 4-5. — S. 31–35.
4. Grigoreva A. A. Rozvitok tvorchih zdibnostej studentiv u pozanavchal'nij dijial'nosti / A. A. Grigor'eva // Nauk. zap. Ternop. nac. ped. un-tu. Ser.: Pedagogika. — 2009. — N 2. — S. 211–215.
5. Loboda O. V. Kreativnist' jak osnova psihichnogo zdorov'ja osobistosti / O. V. Loboda // Nauka i osvita . — 2010. — N 3. — S. 61–65.
6. Povjakel' N. I. Teoretiko-metodologichni problemi kreativnosti v strukturi profesijnogo mislennja psihologa-praktika / N. I. Pov'jakel' // Nauka i osvita . — 2010. — Spec. vip.: proekt "Kognit. procesi ta tvorchist'". — S. 21–25.
7. Ser'ogina I. V. Rozvitok tvorchih zdibnostej studentiv VNZ pri vivchenni kursu "Elementi dekorativno-prikladnogo mistectva" / I. V. Ser'ogina // Pedagogika vishh. ta sered. shk.: zb. nauk. pr . — 2009. — Vip. 26. — S. 318–321.
8. Ja – mitec'. [Elektronnij resurs]. – Rezhim dostupu: <http://creativeschool.com.ua/meet-the-staff/nunc-quis-est-id-nisi.html>. – Nazva z ekranu.

Opaliuk O. M. Features of the implementation techniques applied in the social sphere. The article considers the methodological basis for the implementation of applied methodologies in the social sphere. In fact, the classes of fine and decorative art served the people a means of liberation from tension and stress, helps to solve a vast range of problems, creating peace of mind, filled with vital energy, restores the vital force, was a means of

psychological and spiritual rebirth.

With confidence we can say that every child is born with a natural creative bent, but creative people only those grow, the conditions of education which helped to develop these abilities in time. A lot depends on who will be next to the children, when they will take the first steps in the challenging and multifaceted world of art. Do not expect from children instant success and the genius works, because this is not the main purpose of the drawing.

All children are talented, each child's personality so has their creativity, which positively affects the formation of the whole person and her aesthetic preferences, in particular. Every child – individuality, and each must find a way. The first thing to get her interested, because every job, especially the painting must be pleasure and to pleasure you.

So, if traditional and nontraditional drawing the child can safely Express their feelings and emotions, to paint without restrictions and rules, which further encourage her. Drawing colors, can mix colors, use hands, fingers, and other handy items that will help in the creation of creative works. It is important not to confine programmed by artistic activities, and creative approach to this process. In alternative drawing, the child develops creativity and talent.

Key words: fine art, non-traditional technology, applied methods, social work, creativity, creative thinking, creative ability, visual activity, visual activity, aesthetic impact, creative activity of children, creativity.

Отримано 07.05.2016

УДК 378.147.091.31:364-43

Т. Л. Опалюк
pidgorna87@ukr.net

КОМПЕТЕНТНІСТЬ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ В ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ

Опалюк Т. Л. Компетентність майбутніх фахівців соціальної сфери в процесі професійної підготовки. У статті розкрито особливості становлення професійної компетентності майбутніх працівників соціальної сфери під час навчання професії. З'ясовано, що у межах професійної підготовки у вищому навчальному закладі важливим є створення та формування продуктивних знань, інтегративних умінь та практичних навичок, тобто компонентів професійної компетентності, комунікації, автономності та відповідальності задля професійного становлення майбутнього соціального працівника у сучасних